

8. BUDOUCNOST HOSPODÁŘSKÉ A MĚNOVÉ UNIE PO BREXITU

8.1 Úvod: Británie jako tradiční bašta euroskeptických postojů?

Postavení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska uvnitř Evropské unie bylo od samého počátku poměrně specifické. Nejen zdrženlivý přístup Velké Británie k tvořícímu se Evropskému společenství uhlí a oceli a k jeho supranacionálnímu charakteru, následující politická neochota Francie přijmout Velkou Británii za člena Evropského hospodářského společenství (k přihlášce Velké Británie se Charles De Gaulle jako tvrdý odpůrce jejího členství vyjádřil takto: „Když se zvenčí nepodařilo zabránit narození Společenství, oni [Britové] jej nyní chtějí paralyzovat zevnitř“¹), poté poměrně nekompromisní vyjednání tzv. britského rabatu „železnou lady“ Margaret Thatcherovou, ale i veškeré britské opt-outy² formovaly křehký vztah mezi Velkou Británií a dnešní Evropskou unií. V souvislosti s brexitem je často vzpomínán negativní postoj výše citovaného Charlese de Gaulla, který v 60. letech minulého století dvakrát vetoval přihlášku Velké Británie do Evropského hospodářského společenství s tím, že je přesvědčen „o hluboce zakořeněném nepřátelství Británie vůči evropské konstrukci“.³ Historie Velké Británie, její politický systém, právní systém či prostá geografická specifika ostrovního státu, to vše zásadně odlišuje Velkou Británie od zemí kontinentální Evropy. Dá se konstatovat, že její odchod z Evropské unie snad naplňuje úděl její izolovanosti.

Brexit představuje zásadní zlom v dějinách evropské integrace. Poprvé od Lisabonské smlouvy došlo k aktivaci čl. 50 Smlouvy o Evropské unii, který výslovně umožňuje členskému státu z Evropské unie vystoupit. V březnu 2019 přestane být Velká Británie velmi pravděpodobně členem EU a v této souvislosti vyvstává řada palčivých otázek, které musí řešit nejen Velká Británie, ale zejména samotná Evropská unie. Brexit by měl vést k náročné diskusi o samotných základech evropského integračního projektu. Evropská unie dnes musí čelit mnoha negativním

¹ WATTS, D., PILKINGTON, C. *Britain in the European Union today*. 3. vydání. Manchester: Manchester University Press, 2005, s. 24.

² Trvalé výjimky z práva EU.

³ DĚDEK, O. *Historie evropské měnové integrace: doba eura*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2013, s. 136.

jevům, jako např. krizi eurozóny⁴ či uprchlické krizi, a to se všemi jejich důsledky. Rozhodnutí britského lidu opustit Evropskou unii představuje jednu z největších politických výzev současné Evropy. V této souvislosti se ve společnosti ozývají různé názory: někteří chtějí reagovat na výzvy větší integrací, jiní naopak upřednostňují integraci menší. A pak jsou zde ti, kteří požadují zcela nový typ integrace. Lze konstatovat, že Evropská unie v současnosti zřejmě nedisponuje koherentní strategií dalšího rozvoje. Evropská integrace od svého počátku stojí na příměří a partnerství dvou tradičních rivalů, Francie a Německa. Na brexit je možné nahlížet také jako na zkoušku bilaterálních vztahů těchto států a zároveň jako na zásadní změnu v rozložení politických sil v Evropské unii a Evropě jako kontinentu.

Tato kapitola si klade za cíl věnovat se otázkám brexitu z pohledu hospodářské a měnové unie a její budoucnosti. Bude se snažit zodpovědět otázku, zda trend svým způsobem podporovaný Velkou Británií, a to vícerychlostní Evropa⁵, Evropskou unii posílí a stmelí, nebo naopak zda se stávající rozdíly mezi jednotlivými členskými státy ještě více prohloubí. Projekt hospodářské a měnové unie byl vytvořen s jasně deklarovaným záměrem spojit členské státy. Je otázkou, nakolik brexit tento záměr ovlivní, případně v jakém směru. Hospodářská a měnová unie zatím stále není dokončena. Urychlí vliv brexitu její dokončení, nebo naopak zpomalí, aby se zabránilo odstředivým tendencím? Do jaké míry brexit změní podobu hospodářské a měnové unie?

8.2 Velká Británie a její neúčast na třetí fázi hospodářské a měnové unie

Jednou z oblastí práva EU, ze kterých si Velká Británie vymínila výjimku, je účast na třetí etapě hospodářské a měnové unie (HMU). Velká Británie si ponechala pravomoci v oblasti měnové politiky podle svého národního práva a na rozdíl od ostatních členských států⁶ není povinna přijmout společnou měnu euro. Při přijímání Maastrichtské smlouvy⁷ však bylo ujednáno, že Velká Británie se může dobrovolně rozhodnout učinit tak kdykoliv později. V tom případě by stačilo oznámit Radě její úmysl a splnit nezbytné podmínky uvedené v dnešním čl. 140 Smlouvy o fungování Evropské unie a další, uvedené v Protokolu o některých ustanoveních

⁴ Eurozóna v současné době zahrnuje 19 členských států. 11 zemí zavedlo euro v bezhotovostní formě v roce 1999 (Rakousko, Belgie, Finsko, Německo, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko, Španělsko). Další přistoupilo Řecko v roce 2001, Slovinsko v roce 2007, Kypr a Malta v roce 2008, Slovensko v roce 2009, Estonsko v roce 2011, Lotyšsko v roce 2014 a Litva v roce 2015.

⁵ Jako příklad lze uvést nepřipojení Velké Británie k Schengenské úmluvě či neúčast v projektu společné měny euro.

⁶ S výjimkou Dánska.

⁷ Maastrichtská smlouva byla podepsána v roce 1992 a vstoupila v platnost v listopadu 1993.

týkajících se Spojeného království Velké Británie a Severního Irska. Velká Británie však v důsledku neúčasti v třetí etapě hospodářské a měnové unie nemá právo hlasovat v Radě EU o tématech spojených s touto problematikou.⁸

Hospodářská a měnová unie představuje vrchol evropského integračního procesu a jejím cílem je koordinace hospodářských a fiskálních politik členských států. Samotný proces budování měnové unie proběhl v několika fázích.⁹

První fáze probíhala od roku 1990 do konce roku 1993. Cílem bylo odstranit devizové kontroly a zajistit volný pohyb kapitálu.

Druhá fáze probíhala od roku 1994 až do konce roku 1999 a spočívala zejména ve zřízení Evropského měnového institutu, složeného z guvernérů centrálních bank členských států. Sídlo bylo umístěno v německém Frankfurtu nad Mohanem. V rámci této fáze docházelo k vyhodnocování, zda daný stát splňuje veškeré požadavky pro vstup do závěrečné fáze. V případě, že členský stát podmínky nespĺňuje, nese označení „členský stát, na nějž se vztahuje výjimka“.

Třetí fáze probíhala zejména v letech 1999 až 2002, kdy došlo k zavedení jednotné měny euro v jedenácti zemích; dalších sedm států se připojilo v následujících letech. V současné době bylo euro zavedeno v 19 členských státech a denně jím platí 339 milionů osob¹⁰.

8.2.1 Maastrichtská konvergenční kritéria

Aby stát mohl přistoupit do třetí etapy hospodářské a měnové unie, musí splnit tzv. Maastrichtská konvergenční kritéria, která jsou uvedena v čl. 126 a 140 Smlouvy o fungování Evropské unie, Protokolu o postupu při nadměrném schodku a Protokolu o kritériích konvergence. Kritéria nesou přízvisko „maastrichtská“, jelikož byla poprvé zmíněna v Maastrichtské smlouvě, a jedná se o následující:

1. **Kritérium cenové stability.** Členský stát musí vykazovat dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace měřenou v průběhu jednoho roku před provedeným šetřením, jež nepřekračuje o více než 1,5 % míru inflace nejvýše tří členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků.
2. **Kritérium dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí.** Dodržování rozpočtové kázně se zkoumá na základě dvou kritérií: poměru plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k hrubému domácímu produktu v tržních cenách a poměru veřejného dluhu k hrubému domácímu produktu.¹¹ Referenční

⁸ Čl. 6 Protokolu o některých ustanoveních týkajících se Spojeného království Velké Británie a Severního Irska.

⁹ TOMÁŠEK, M., TÝČ, V., MALENOVSKÝ, J. a kol. *Právo Evropské unie*. 2., aktualizované vydání. Praha: Leges, 2017, s. 296.

¹⁰ Euro. *Evropská unie* [online]. [cit. 2017-12-03]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/money/euro_cs.

¹¹ Čl. 126 odst. 2 písm. a) a b) SFEU.

hodnoty pro poměr plánovaného nebo skutečného schodku jsou 3 % a pro veřejný dluh maximálně 60 %.¹²

3. **Kritérium stability měnového kurzu.** Členský stát musí dodržovat normální flukтуаční rozpětí stanovené mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému (ERM 2) po dobu alespoň dvou let, aniž by byl směnný kurz vystaven silným tlakům. Zejména pak nesmí členský stát z vlastního podnětu devalvovat bilaterální střední kurz domácí měny vůči euru.¹³
4. **Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb.** V průběhu jednoho roku průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračuje o více než 2 % úrokovou sazbu nejvýše tří členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků.¹⁴

Komise a Evropská centrální banka pravidelně nejméně jedenkrát za dva roky nebo na vlastní žádost členského státu, na který se vztahuje výjimka, zjišťují, jakého pokroku členské státy dosáhly při plnění závazků týkajících se uskutečňování hospodářské a měnové unie. Tyto zprávy podávají Radě.¹⁵ V případě, že členský stát výše uvedená kritéria splní, na návrh Komise rozhodne Rada po konzultaci s Evropským parlamentem a po projednání v Evropské radě, že členský stát potřebné splnil, a zruší se jemu udělená výjimka. Rada rozhoduje po obdržení doporučení přijatého kvalifikovanou většinou jejich členů zastupujících země eurozóny. Rada následně stanoví přepočítací koeficient, podle něhož dojde k nahrazení měny dotyčného členského státu eurem.¹⁶ Platí, že v případě, že členský stát kumulativně splní Maastrichtská konvergenční kritéria, má nikoliv pouze právo, ale přímo povinnost společnou měnu přijmout. Výjimku bylo možné sjednat pouze při přípravě textu Maastrichtské smlouvy, jelikož právně v ní dochází k prvnímu právnímu zakotvení hospodářské a měnové unie.¹⁷ Státy, které se staly členy až po vstupu Maastrichtské smlouvy v platnost, nemají možnost uplatnit výjimku a musejí unijní právní řád přijmout v jeho celistvosti.

8.2.2 Ekonomické testy

Ačkoliv Velká Británie vyjádřila svůj úmysl nezúčastnit se třetí etapy HMU, vnitřní politické změny ve Velké Británii přinesly i odlišný přístup k jejímu zapojení. Ministr financí Gordon Brown je považován za otce tzv. pěti ekonomických testů, jejichž splněním podmiňoval začlenění Velké Británie do poslední fáze. Testy byly představeny v roce 1997 a vypadaly následovně¹⁸:

¹² Čl. 1 Protokolu o postupu při nadměrném schodku.

¹³ Čl. 3 Protokolu o kritériích konvergence.

¹⁴ Čl. 4 Protokolu o kritériích konvergence.

¹⁵ Čl. 140 odst. 1 SFEU.

¹⁶ Čl. 140 odst. 2 a 3 SFEU.

¹⁷ TOMÁŠEK, M., TÝČ, V., MALENOVSKÝ, J. a kol., op. cit., s. 297.

¹⁸ Stanovisko HM Treasury. *EU membership of the single currency. An assesment of the five economic tests*. HM Treasury, 2003, s. 1.

1. **Konvergence.** Lze považovat hospodářské cykly a ekonomické struktury za sladěné, abychom my i ostatní mohli pohodlně a trvale žít s eurovými úrokovými sazbami?
2. **Flexibilita.** V případě, že se vyskytnou problémy, jsme dostatečně flexibilní, abychom je vyřešili?
3. **Investice.** Znamenalo by připojení k poslední fázi hospodářské a měnové unie lepší podmínky pro dlouhodobé investice firem ve Velké Británii?
4. **Finanční služby.** Jaký dopad by měl vstup do poslední fáze hospodářské a měnové unie na konkurenční postavení sektoru finančních služeb, zejména na velké obchody prováděné v City?
5. **Prosperita.** Přispěje ve svém souhrnu připojení Velké Británie k HMU k růstu, stabilitě a trvalému zvýšení zaměstnanosti?

Samotné vyhodnocení testů trvalo dva roky. Výsledky potvrdily celospolečenské očekávání. Velká Británie uspěla pouze v jednom testu, a to v testu finančních služeb, ve zbylých testech úspěšná nebyla. V roce 2001 byly testy provedeny znovu a v případě jejich kladného výsledku mělo následovat referendum, kterým se měl britský národ vyjádřit pro „ano“ či „ne“ společné měně. Vyhodnocení bylo provedeno po dvou letech v roce 2003 a jeho závěr byl stejný jako u předchozího testování. Přínos v přijetí eura pro Velkou Británii nebyl jednoznačný.¹⁹

8.3 Změna hospodářské a měnové unie – kdy, proč a jak

Finanční krize, která vypukla před téměř 10 lety, výrazně upozornila na řadu nedostatků v nastavení HMU. V červnu 2015 představilo pět předsedů – Komise, Evropské rady, Euroskupiny, Evropské centrální banky a Evropského parlamentu – ambiciózní plán pro posílení evropské hospodářské a měnové unie, počínající červencem roku 2015 a končící v roce 2025.²⁰ Jako hlavní cíle byly vytyčeny zejména posílení konkurenceschopnosti, dokončení bankovní unie, posílení role eurozóny, zvýšení odolnosti hospodářské a měnové unie a jednotná prezentace eurozóny navenek. Zpráva se primárně zaměřuje na eurozónu, protože tyto země sdílí konkrétní společné problémy a zájmy. Proces k prohloubení HMU je ale otevřen všem členským státům EU. Britský lid se přesně za rok od vydání zprávy pěti předsedů vyjádřil pro odchod Velké Británie z EU. Přestože Velká Británie nikdy nebyla součástí eurozóny,

¹⁹ DĚDEK, O., op. cit., s. 137–138. K politické situaci ve Velké Británii, která zásadní měrou ovlivnila faktické nepřipojení se k HMU, viz LACINA, L. *Měnová integrace: náklady a přínosy členství v měnové unii*. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 255–276.

²⁰ Zpráva pěti předsedů – plán pro posílení hospodářské a měnové unie počínaje 1. červencem 2015. *Evropská komise* [online]. [cit. 2018-01-05]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5240_cs.htm.

její odchod rozpoutal polemiku, jak by měla HMU ideálně vypadat. V březnu 2017 podepsali vedoucí představitelé 27 členských států EU a představitelé orgánů EU tzv. Římskou deklaraci²¹, ve které se mimo jiné zavázali k dokončení hospodářské a měnové unie. Jaké konkrétní projekty brexit ovlivní?

8.3.1 Bankovní unie

Bankovní unie představuje projekt, který Komise předložila již v roce 2012. Jedná se zjednodušeně řečeno o systém bankovního dohledu a řešení krizí bank na unijní úrovni, který je podřízen celoevropským pravidlům. Smyslem bankovní unie je zaručit spolehlivost bankovního odvětví v zemích eurozóny a celé EU a předcházet tomu, aby k záchraně bank v úpadku musely být použity prostředky daňových poplatníků. Členy bankovní unie jsou povinně všechny členské státy eurozóny a dobrovolně se pro účast v ní mohou rozhodnout i jiné členské státy EU.²² Prvních dvou pilířů bankovní unie bylo v zásadě dosaženo, posledního pilíře – společného systému pojištění vkladů – však zatím nikoliv.²³ Lze předpokládat, že právě dosažení konsenzu ohledně podoby společného systému pojištění vkladů si vyžádá ještě velmi dlouhý politický proces.²⁴

Lze očekávat, že vlivem brexitu dojde k akceleraci procesu směřujícího k dokončení bankovní unie, je nicméně otázkou, zda rychlost nebude mít negativní dopad na kvalitu. Velká Británie jakožto velmi důležitý element a země s dlouhou tradicí bankovníctví se projektu bankovní unie nezúčastnila a byla velkým skeptikem ohledně značného množství unijní legislativy, zejména v souvislosti s vyjednáváním konkrétních rysů bankovní unie.

8.3.2 Unie kapitálových trhů

V roce 2015 Komise představila iniciativu unie kapitálových trhů. Smyslem je řešení nedostatku přeshraničních investic v Evropské unii tím, že dojde k využívání alternativních možností financování evropských podniků. Největší výhody by tato

²¹ The Rome declaration. *The European Council, Council of the European Union* [online]. [cit. 2018-01-07]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/03/25/rome-declaration>.

²² Bankovní unie. *Evropská Rada, Rada Evropské unie* [online]. [cit. 2018-01-07]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/banking-union/>.

²³ Komise vyzvala k dokončení bankovní unie do roku 2018. *Evropská komise* [online]. [cit. 2018-01-07]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/czech-republic/news/171011_komise_vyzvala_k_dokonceni_bankovni_unie_cs.

²⁴ Repair and prepare growth and the euro after brexit. *Jacques Delors Institute in Paris* [online]. [cit. 2018-01-07]. Dostupné z: <http://www.institutdelors.eu/media/repair-and-prepare-growth-and-the-euro-after-brexit.pdf?pdf=ok>.

iniciativa měla přinést zejména malým a středním podnikům, které mají mnohdy problémy se získáním financování od bank. Výhoda alternativního financování spočívá také v tom, že případná krize bankovního systému se nemusí negativně dotknout právnických osob a jejich přístupu k finančním prostředkům.²⁵ Projekt byl představen před odchodem Velké Británie z EU a Velká Británie patří k jeho výrazným kritikům. Nesouhlas Velké Británie s projektem unie kapitálových trhů pramení především z rezervovaného postoje k dalšímu prohloubení pravomocí Evropské centrální banky a Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy ve vztahu k zásahům do oblastí, které byly dosud doménou především národních regulátorů.²⁶

8.3.3 Společný rozpočet pro eurozónu a evropský ministr financí

Slovy francouzského prezidenta by měla vzniknout Evropa několika formátů, aniž by silné země byly brzděny těmi, které intenzivnější integrace schopny nejsou.²⁷ Zda evropské integrační jádro budou tvořit výhradně země eurozóny, není zatím stoprocentně jisté, nicméně existují jisté indicie, které naznačují, že by se mělo jednat jen o země eurozóny. V rámci reformy hospodářské a měnové unie padl návrh na vytvoření společného rozpočtu pro země eurozóny a na vytvoření funkce evropského ministra financí jakožto stálého předsedy jednání ministrů financí eurozóny, který by byl členem Komise. Jednalo by se o podobný model, jaký dnes známe u jednání ministrů zahraničí, kterému předsedá vysoká představitelka Evropské unie pro zahraniční a bezpečnostní politiku.²⁸ U společného ministra financí eurozóny zatím není zcela jasná jeho přesná náplň činnosti.²⁹

Vytvořit společný rozpočet pro státy eurozóny není zcela nová myšlenka – Komise s tímto návrhem přišla již v roce 2012³⁰. Rozpočet eurozóny by měl poskytnout

²⁵ Unie kapitálových trhů: akční plán na podporu financování podniků a investic. *Evropská komise* [online]. [cit. 2017-01-10]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5731_cs.htm.

²⁶ XAFA, M. *European Capital Markets Union Post-Brexit?* [online]. [cit. 2017-01-13]. Dostupné z: <https://www.cigionline.org/sites/default/files/documents/Paper%20No.140web.pdf>.

²⁷ Ministerstvo zahraničních věcí ČR. *Zahraníční politika ČR* [online]. [cit. 2017-01-12], s. 118. Dostupné z: https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=8&cad=rja&u-act=8&ved=0ahUKEwjf3tu2jtrYAhXEBYwKHeyTAO0QFghbMAc&url=http%3A%2F%2Fwww.mzv.cz%2Ffile%2F2657956%2Fdokumenty7_9_2017_final.doc&usq=AOvVaw1Mlbgp46FoQalE-hMBWTGaA.

²⁸ Komise navrhla společného ministra financí pro eurozónu. *Euroskop* [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9008/29101/clanek/komise-navrhla-spolecneho-ministra-financi-pro-eurozonu/>.

²⁹ Commission sets out Roadmap for deepening Europe's Economic and Monetary Union. *European Commission* [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5005_en.htm.

³⁰ Sdělení Komise ze dne 28. 11. 2012. Návrh prohloubené a skutečné hospodářské a měnové unie: zahájení evropské diskuze. COM/2012/0777 final.

rozpočtovou kapacitu zemím, které procházejí ekonomickými změnami, a usnadnit jim strukturální reformy. Velká Británie se již dříve vyjádřila, že samostatný rozpočet pro eurozónu způsobí rozrůznění členství v EU. Ani země eurozóny neměly vyjasněno, jaké klíčové parametry by takový rozpočet měl mít. Je třeba vyjasnit následující:

- Jaký účel by měl plnit?
- Kdo by jej směl využívat?
- Kdy by měl být zaveden?
- Byl by vytvořen výhradně pro země eurozóny, či by do něj mohl přispívat kdokoliv?
- Mohl by být vytvořen v rámci stávajícího smluvního rámce, či by jeho zavedení vyžadovalo změnu smluv?

Převážná část by měla být financována nejsilnějšími zeměmi eurozóny a ještě v roce 2012 se uvažovalo o financování prostřednictvím nové daně z finančních transakcí.³¹

8.3.4 Evropský měnový fond

O založení Evropského měnového fondu se uvažuje již od sedmdesátých let. Diskuse o tomto projektu byly oživeny v souvislosti s řešením potíží předluženého Řecka. Evropský měnový fond měl být obdobou Mezinárodního měnového fondu, tedy záchranného měnového fondu.³² Tato instituce se však setkala se zdrženlivým přístupem ze strany Evropské centrální banky.

Je pravda, že některé země by mohly vznik nové instituce vnímat jako zachránce, díky kterému se nemusejí starat o stav svých rozpočtů a mohou se dále zadlužovat. Zároveň by tato instituce mohla dávat špatný příklad státům eurozóny, které plní všechna kritéria stanovená pro přijetí a udržení evropské měny. Evropským měnovým fondem by ale Evropa dala světu najevo, že si dovede poradit s vlastními problémy a má veškeré mechanismy, které jí umožní bryskně reagovat na nepředvídatelné ekonomické situace.

Evropský měnový fond by vznikl přetvořením současného záchranného fondu Evropského stabilizačního mechanismu, který byl zřízen v říjnu 2012. Dokumenty Evropské unie hodnotí Evropský mechanismus stability velmi kladně, jelikož sehrál rozhodující úlohu při zajištění finanční stability eurozóny. Právě jeho transformace v Evropský měnový fond může více posílit jeho institucionální zakotvení a i nadále bude potřebným členským zemím napomáhat udržet si finanční stabilitu. Členství

³¹ Zuleeg, F., Emmanouilidi, J. A. *A budget for the eurozone?* [online]. [cit. 2017-01-13]. Dostupné z: http://www.epc.eu/documents/uploads/pub_2998_a_budget_for_the_euro_zone.pdf.

³² Návrh nařízení Rady o zřízení Evropského měnového fondu ze dne 06. 12. 2017. COM (2017) 827 final. *Evropská komise* [online]. [cit. 2017-01-13]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017PC0827&from=EN>.